

پانزدهمین کنفرانس ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام‌های دانشگاهی

15th Conference on Quality Assessment in University Systems

Kurdistan University, Sanandaj, Iran

November 10-11, 2021

چهار دهه تجربه‌ی "موفق- ناموفق" آمایش آموزش عالی در ایران

دکتر یداله مهرعلی‌زاده

استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده

هدف از مقاله حاضر بررسی چهار دهه تجربه‌ی "موفق- ناموفق" آمایش آموزش عالی در ایران است. در مقاله حاضر با بهره‌گیری از روش فراتحلیل کیفی مبانی نظری و تجارب ناشی از چهار دهه آمایش آموزش عالی در ایران بعد از انقلاب اسلامی بررسی شده است. نتایج نشان می‌دهد طی چهار دهه تجربه‌ی "موفق- ناموفق" آمایش آموزش عالی در ایران هنوز کشور به مستندسازی مناسبی برای تدوین و عملیاتی‌سازی سند آمایش آموزش عالی نرسیده است. لذا مقاله‌ی حاضر با این سؤال محوری است که :

تعامل یا تقابل قدرت دولت، دانشگاه و جامعه در چهار دهه‌ی اخیر آمایش آموزش عالی در ایران چگونه است؟ در بررسی اسناد و مدارک و تحلیل دیدگاه‌های صاحب‌نظران آموزش عالی و سازمان برنامه و بودجه چند چالش اصلی مشخص شده است:

- فراهم نبودن الزامات حداقلی تدوین سند آمایش آموزش عالی بین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه سرزمین شامل خواسته مشخص، دولت
- عدم توافق بر روی مفاهیم کلیدی نظیر فقدان درک مشخصی از توسعه یا مفهوم برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش آموزش عالی
- ایرادات علمی و محتوایی اسناد آمایش استانی نظیر توصیف خام و نامنسجم وضع موجود، بی‌توجهی به روندهای شکل‌دهنده وضع موجود و تداوم آن، عدم توجه بایسته به ارتباطات بین‌بخشی در تحلیل‌های انجام شده، مغفول ماندن تحلیل‌های مرتبط با کیفیت دیوانسالاری و نقش آن در ایجاد دستاوردهای توسعه‌ای برای استان، عدم تبیین بایسته جایگاه دولت‌های محلی و اختیارات آن‌ها، بی‌توجهی به تأثیر ظهور تناقض و تقابل قدرت دولت، دانشگاه و جامعه در چهار دهه اخیر آمایش آموزش عالی به دلیل حاکمیت رویکرد و ساحت سیاسی کوتاه مدت بر ساحت علمی، بین‌المللی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بر تدوین و اجرای سندهای آمایش آموزش عالی در ایران.